

Fabó László Pál (Budapest): **Két etruszk felirat olvasata**

Mottó:

Nem kitalálni! Jelről-jelre elolvasni kell!⁴

A szerkesztő⁵ bevezetése

Dr. Oláh Zoltán az [Acta Historica Hungarica Turiciensia 128. számának](#) megjelenését és benne a közelmúltban elhunyt ZMTE-elnökről való megemlékezés közlését tartalmazó levelemre minden címzettnek elküldte [VNTV-s videóját](#), melynek elején és végén Mario Alinei az etruszk és a magyar nyelv azonosságáról beszél. Annyit fűzött hozzá: „Mario Alinei Etruszk/Pannon anyanyelvünkről.”

Ez vitát indított Fabó Lászlóval, s utóbbi kérte véleményemet. Mielőtt kifejthetném a saját álláspontomat, be kell mutatnom, miről is van szó. Ezt azonban igen nehéz elérni, mert mint már egy [korábbi vita összefoglalásánál](#) panaszoltam, az internetes levelezgetés kényelmes utalásai igen megnehezítik az ilyen munkát. Egyáltalán a dolog megértését is, mert az odavetett utalások nem pontosak, sokkal fegyelmezettebben kellene élni ezzel az áldásos lehetőséggel, hogy postaidő, azaz kézbesítési idő nélkül levelezhetünk egymással.

Tehát ha valakit vagy valamit rosszul idézek, félreértek, annak ez is az oka. Ezért most is nyomatékositom: mindenki írjon külön levelet, és fejtse ki azt is, mire válaszol, ne csak a maga állapotját vesse papírra, illetve képernyőre.

Fabó László emlékeztette Oláh Zoltánt egy régi kérdésére, hogy ki készítette és hogyan érhető el a forrása a most csatolt videó végére a Cippo di Perugia (perugiai kő, amely nem azonos a lenti Cipo de Rubiera⁶ felirattal) „megfejtéseként” bevágott szövegnek, amiről a [Dr. OZ és az etruszkok](#) című nyolc évvel ezelőtti videóban Oláh azt mondta, hogy rovással elolvashatóan a bűnbeesés története van rávésve. Most tehát Fabó Oláhtól az olvasat készítéséről szóló elérhetőségeket kérte.

Oláh válasza három forrást említ:

- 1) A Perugia kő szövegének megfejtője Benedekffy Ágnes.
- 2) A HungarianHistory videóját: [Prof. Mario Alinei: Etruscans were Hungarians](#), hogy az etruszkok magyarok voltak.
- 3) Alinei kőkortól folytonos történelmi elmélete: The paleolithic continuity paradigm ford the origins of indo-european languages. An Introduction in progress. by Mario Alinei† & Francesco Benozzo. Last Updating: December 2022. <http://www.continuitas.org/intro.html>.

Hozzáfűzi még, angolul, amit a mesterséges intelligencia Alineiről és elméletéről terjeszt és ebben Oláh kieméléseket tesz. Magyarra fordítva így hangzik: „Mario Alinei olasz indoeurópai összehasonlító nyelvész volt, aki a 'folytonossági elméletéről' vagy 'paleolitikus folytonossági paradigmájáról' ismert. Bár Alinei elmélete a nyelvészeti, régészeti és kulturális tanulmányok különböző szempontjait öleli fel, nem kifejezetten az etruszk nyelvre összpontosít. Mindazonáltal, Alinei először vetette fel, hogy Európa nyelveinek és kultúráinak mély gyökerei a történelem előtti őskőkorszakra vezethetők vissza. Ezen elmélet szerint Alinei amellet érvel, hogy létezik *nyelvi és kulturális folytonosság az ókortól napjainkig, megkérdőjelezve a nyelvi és kulturális változások hagyományos szemléletét*. Az etruszkokkal kapcsolatban Alinei kijelentette, hogy az etruszk nyelv egy szélesebb nyelvcsalád része volt, amely egész Európára kiterjedt, beleértve a baszkokat is. Azt állította, hogy ezek a nyelvek *közös ősi nyelvből származnak, amelyet a paleolitikum idején beszéltek Európában*. Alinei elmélete szerint a ma Európában

⁴ Fabó László Pál

⁵ Darai Lajos

⁶ A kép forrása: <http://www.proel.org/index.php?pagina=alfabetos/etrusco>

megfigyelhető nyelvi és kulturális sokszínűség nem nagyarányú migrációk és nyelvcserek eredménye, hanem az eredeti paleolitikus népesség evolúciója és alkalmazkodása. Azt állítja, hogy az Európában a paleolitikum idején beszélt nyelvek fennmaradtak és fejlődtek az idők során, és így alakult ki a régióban ma megfigyelhető nyelvi sokszínűség. Alinei azt feltételezi, hogy Európa ősi nyelvét, amelyet ő 'paleoeurópainak' nevezett, a kontinens korai lakói beszélték, és ez képezte az alapját számos modern európai nyelv kialakulásának. Azt is felvetette, hogy *ez a nyelvcsalád Európán túlra is kiterjedt, és más régiókat, például Észak-Afrikát is magába foglalta.* A paleolitikus kontinuitás paradigmája megkérdőjelezi a nyelvi és kulturális változások hagyományos szemléletét, amely gyakran a nagyarányú migrációkat és a nyelvcsereket hangsúlyozza a nyelvi és kulturális sokszínűség elsődleges mozgatórugójaként. Alinei elmélete az Európán belüli nyelvi és kulturális evolúció fokozatosabb és folyamatosabb folyamatát sugallja."

Fabó és Oláh még 2021-es levélváltása is fel lett most idézve:

Fabó: „Tényleg szakadjunk már le a latinról és társairól! A latin beszédhang készlet, de már az alapját adó etruszk beszédhang készlet is az ősnyelv beszédhang készletének felére csonkol(ód)ásával képződött! A JELKÉP-REND-SZER, az összavak hangsorai valóban máig sértetlenek! Azonban a szavakhoz társuló értelmek, a fogalmaik sokuknál jelentősen megváltoztak mára, illetve lényeg tekintetében kibővültek. Ezért vezet gyakran félre a mai jelentésekből visszakövetkeztetni a születésük idején voltra. Minden beszédhangunk már önmagában értelmes 'szó'! Csak elfelejtettük, hogyan kell megérteni azokat!”

Oláh: „Óvakodjunk a latin magasztalásától! Vigyázat csak EU-birodalmi/irodalmi-használóknak! Az őshonos természetes, ragozó anyanyelv használók/"EGY"-ügyűek törlésére és együgyű bérabszolgákkal lecserélésére csináltatták megrendelői – lefüggönyözött okiratmásolói szobákban... ([OZ és az etruszkok](#) és [Ki írta a Bibliát?](#)) Teller Ede maga is és Rátki Zoli fejtegetése a kéthangú (és egyhangú) szavak felsorolásával megerősítette a JEL_KÉP_REND_SZER máig sértetlen működési elveit! A további bizonyítékok a rezgetőgenom agyhullámok mintázatait képző tulajdonságainak feltérképezésétől várhatók. Hamarosan kezdjük ezeknek a területeknek a térképezését és összefésülését.”

Amellett, hogy nem tudható mi is az „a rezgetőgenom agyhullámok mintázatait képző tulajdonságainak feltérképezése”, megjegyzem, hogy mivel korábban már tárgyaltuk az etruszk ügyet Cser Ferencsel közösen, érdemesnek vélem ideidézni most összefüggő tételait:

„Alinei nyelvészként láthatóan nem ért a régészethez, nem ismeri annak eredményeit, és nem ért az őstörténethez, nem tudja megkülönböztetni a letelepedett Kárpát-medenceiek kultúráját a támadók harcias lovas kultúrájától, s alárendelő módon, fekete-fehéren következtet. Ám nemcsak ez a gond, hanem az is, hogy a legkorszerűbb kutatási eredményeket sem veszi figyelembe, jelesül a genetikai eredményeket, amelyek közül a férfi sejt tulajdonság-örökítő kutatása kimutatja, hogy a kurgán népessége különbözik a Kárpát-medenceiektől, amennyiben utóbbiakra túlnyomórészt az Eu19-es haplotípus mutációja jellemző, mialatt előbbiekre az Eu7–Eu8-asé (M170 és M26). Ráadásul az időrenddel is baj van, hiszen az Eu19-et 35-40 ezer évesnek mondják, míg a kurgánt adó Eu7–Eu8-at 22 ezer évesnek, – egyébként helytelenül mondják indoeurópainak, mivel az a 7-8 ezer éves jamnából alakult ki, de a Fekete-tengertől északra és ekkor az indoeurópai fogalom még nem érvényesíthető. De még az is a gond Alineivel, hogy a szóelemzései hibásak, ahogy erre Marcantonio munkájában rámutatott.”

„Alinei elégtelen megoldása alárendelő szemléletéből fakad. Egyébként az etruszkok és a magyarok biztosan kapcsolatban álltak, hiszen Pannónia műveltségét képviselik, de Pannónia nem azonos a magyarsággal, mert a magyarság a szóban forgó időben a Dunától északkeletre települt. Pannónia mind etnikailag, mind műveltségét tekintve különbözött kelettől. Ott volt templom, bár templomgazdaság ott sem volt. Kelet ellenben fémet vitt az etruszkoknak a Villanova-műveltségbe (Kr. e. 7. század).”

„Európa nyelveinek eredete sokkal régebbi korokból való, mint eddig tévesen hirdették, a bevándorló indoeurópaiak elmélete megbukott, a magyarok szerepe kiemelkedő az őstörténetben. Magyarok jelen voltak a Kárpát-medencében a bronzkorban, tehát nem volt 'honfoglalás', így a magyarok nem lehetnek a hódító jamna vagy kurgán műveltség leszármazottai sem. Ha a gyula és a kende méltóságnév az etruszkoknál is megvolt, akkor a magyarok nem türkök. Az etruszk nem őslakosok nyelve, hanem a betelepülőké az Appennini-félszigeten, s mivel nyelvük a magyarral nagyrészt azonos, a Kárpát-

medencéből települhettek át. Az etruszk–magyar morfológiai, szintaxis-beli, fonetikai hasonlóságok a nyelvészetben, és az őstörténetiek visszavonhatatlanul a Kárpát-medencéhez vezetnek. Az etruszk további kapcsolata a latinnal és a göröggel, bizonyítja a latin és a görög kapcsolatát a magyarral, sőt az etruszk–görög kapcsolat is a magyar–görög kapcsolat miatt látszik meglenni. A magyar kulccsal a hosszú etruszk szövegek is lefordíthatók lesznek, a mássalhangzó megfelelések és kiesések egyezősége miatt a magyar nyelvvel.”

„A Kr. e. 700 körüli időszakban a Dunántúlon már az urnasíros műveltséggel találkozunk. Ez a műveltség hatott a későbbi etruszk területen lévő Villanova műveltségre, ahová ugyanakkor Erdélyből szállítanak rezet. Érdekes, hogy nem csak a fémeket szállították, hanem vele együtt ment a mester és a családja is, ott dolgozta fel a fémeket, majd visszament eredeti telephelyére. A Villanova kultúra tehát tőlünk viszi fémműveseit, akik viszik oda a kiolvasztott fémeket és ott dolgozzák fel fegyverré, más tárgygyá. A Villanova kor végéig, a korai latin korszakig látszik a kulturális folytonosság a Kárpátok keleti domb- és hegyvidéken, így Erdélyben is, és ez a fémszolgáltató szerepkör még Szent István után is erős, a hitvilágban is megmaradt. Csakhogy a népmeséket nem szabad indoeurópaisítani, kereszténnyé átírni. Az erdélyi területeken ekkoriban terjedt el a temetkezéseknél a csónakos temetkezési mód két madárral a csónak két orrában. A madár pedig lélekszimbólum.

Európa késő rézkori és bronzkori korszaka során megjelent a réz-ötvözés technikája. Előbb az arzén, majd az ón az ötvöző anyag. A Kárpát-medencében azonban az antimon ötvözi a rezet bronzzá. Az antimonbronz meg is marad egészen a vaskorszak közepéig, mert minősége és ára egészen az Kr. u. V–VI. évszázadig versenyképes a vassal, és a Kárpát-medence látja el fémmel az etruszk területtől kezdve egészen Skandináviáig Európa nagy részét. Az etruszkok az Appennini-félsziget északnyugati részén éltek, műveltségük csúcspontja a Villanova műveltség, ami a Kr. e. VIII–V. századig terjedt. Ez a műveltség szoros kapcsolatban állt a Kárpát-medence korabeli műveltségeivel, elsősorban a fémfeldolgozásban mutatható ki az erdélyi műveltség hatása tehát. A temetési szokásaik pedig a Pannón lakosságéhoz volt hasonló. Onnan eredendőknek vélik az urna temetkezés szokását. Az etruszkoknak volt rovásírásuk, és a számok írásában a székely rovásírással azonos megoldást követtek. A rómaiak, mint hódítók a Kr. e. VI. században az etruszkoktól délre jelentek meg, és építették fel fokozatosan birodalmukat. Korábban az etruszk királyságokhoz tartoztak.”⁷

⁷ Cser Ferenc, Darai Lajos: Kik, hol és mettől-meddig voltak etruszkok? Az archeogenetika csak régészeti–történeti segédtudományként segíthet. *Öröklődéstan és történettudomány: tudományos vita a korai magyar történelem kutatásáról villámpostai úton levelezve – világjárvány alatt. Acta Historica Hungarica Turiciensia* 2021/4. 761–773.
https://epa.oszk.hu/01400/01445/00064/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2021_4_628-790.pdf

Az első felirat olvasata⁸

Elsőként bemutatok egy rövid (14 jelből álló) sírkő vagy szarkofág feliratot, amely a honlap⁹ közlése szerint **i. e. II. századi**, azaz **legalább 2200 éves** magyar szavakból áll!

Előzmény: Éppen húsz éve kezdem foglalkozni az etruszk feliratok vizsgálatával. Nagy lökéseket adott munkámhoz Mario Alinei „Ősi kapocs” című 2005-ös könyve, valamint Varga Csaba, illetve Kiss Dénes eredményei. Tizenhét éve könyv formában megírtam addigi gondolataimat. Időközben érlelődött és letisztult bennem az etruszk feliratok olvasatának eredményes módszere.

Mivel megjelent Révész Péter 2023. november 11-én elfogadott írása a Mediterranean Archaeology and Archaeometry (MAA)-ban¹⁰ a naxoszi stílusú potaisszai Sphinx-szobor feliratáról, alkalmasnak ítélem az időt visszatérnem a témára.

Előzetes feltételezéseim:

- 1) Az emberiségnek egyetlen közös ősnyelve volt! (Nyelvi monogenezis.)
- 2) A magyar nyelv szerves működése bizonyosan sok ezer év alatt formálódott ki. A ragozás meggátolja a nyelvi alapszerkezetek érdemi megváltozását, ezért a magyarban ma is működően megőrződtek az egykori ősnyelv szavai.
- 3) Feltételezésem és várákozásom szerint a legalább háromezer éves etruszk nyelv még az ősnyelv kevéssé torzult változata kellett legyen, ezért lehet megtalálni benne általunk jól ismert magyar szavakat és nyelvi szerkezeteket!
A feliratok teljesen igazolták, igazolják mindezt!
- 4) Az etruszk írásjelek a rúnák, azaz rovások közé tartoznak!
- 5) Bebizonyosodott, hogy tájegységtől és korszaktól függően 23–25 etruszk rovásjelből közel 15-nek, azaz több mint felének alakja azonos a székely-magyar rovásjelekkel (amit több magyar kutató megállapított és megfejtési alapként próbált használni), de *az etruszk jelek más hangértékeket képviselnek!*
- 6) Szintén bebizonyosodott, hogy az etruszkológia által megadott transliterációs értékek egy része nem megfelelő. Vizsgálataim alapján felszínre került azonosításaimat táblázatomban rögzítettem, melyet kivétel nélkül és következetesen használok.

Táblázatom javított változata:

a	b	c	e	f	g	h	i	k	l	m	n	u	p	q	r	s	t	v		Nemzetközi átírás			
Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η	Θ	Κ	Λ	Μ	Ν	Υ	Π	Φ	Χ	Σ	Τ	Υ	Ζ	Etruszk jel			
A	eB	eK	E	eF	eGY	eH	Ü	eJó	eK	eL	eM	eN	U	eP	eP(h)	Ku	eR	eSZ	KSz	eT	eV	eZ	Hangzósítás
Á	eB	eK	E	eF	eGY	eH	Ü	Jó	eK	eL	eM	eN	U	eP	eP	Ö	eR	eSZ	eK-	eT	eV	eZ	Lehetséges hangalakF.L
		(eH)	É	eF	(eG)	Ü	Ü	eLY	eK	eL	eM	eN	Ó	Ó	eP	eF	Ö	eR	(eS)	eSZ	eTY	eV	

Első sor az adott jelnek (International Phonetic Alphabet – IPA) az etruszkológiában is használatos fonetikai értéke.

Második sor: a fonetika értékeknek az etruszkológiában megfeleltetett etruszk jel.

Harmadik sor: adott jelnek a vizsgálataimban bebizonyosodott, általam használt hangzósítása.

Negyedik sor: adott etruszk jel által képviselt *hangtartomány*.

7) A feliratok jellegzetességei alapján az etruszkban is **érvényesek a székely–magyar rovásban ismeretes lejegyzési szabályok!**

7a) **Hangugratás!** Az „e” hangok (ritka kivételtől eltekintve) kihagyása a lejegyzésből.

7b) A szóközi **hosszú mássalhangzók egyetlen jellel** rögzítése.

⁸ Fabó László Pál

⁹ <http://www.proel.org/index.php?pagina=alfabetos/etrusco>

¹⁰ <https://www.maajournal.com/index.php/maa/article/view/1209>

7c) A szavak **hallhatóság szerinti** (fonetikus) **lejegyzése**, ami sok esetben eltér a ma használatos helyesírástól.

8) Az etruszkok célirányosan **szűkített jelkészletet** használtak!

8a) Összesen négy magánhangzót. Ezek: 'A', 'E', 'I' és 'U'.

Az 'A' képviseli az 'Á'-t is.

Az 'E' képviseli az 'É'-t is.

Az 'I' képviseli az 'Í'-t, 'Ö'-t, 'Ő'-t, 'Ü'-t és 'Ú'-t is!

Az 'U' képviseli a 'Ú'-t, 'O'-t és 'Ó'-t is!

8b) A mássalhangzók a hosszú és a **lágypárjaikat is képviselik!**

9) A mássalhangzók hangzósításakor **mindig 'e' előhangjaikkal** vizsgálom őket.

Az így keletkező hangsorban igyekszem **felismerni** (nem kitalálni!) egyes szavainkat.

Minden vizsgált felirathoz az elemzésem elejére teszem a hangzósítási táblázatomat a **jelkövetkezetesség és ellenőrizhetőség azonnali biztosítása** céljából, mint most is itt lenni!

Fontos tapasztalatom, hogy a hajdan szűkített etruszk jelkészlet többes hangértékei következtében **minden etruszk felirat több, egymással összefüggésben lévő olvasattal bír!**

Visszakövetkeztetve, egykor *a feliratoknak* nem a gyors és egyértelmű olvashatóság, hanem **fontolva átgondolandság, illetve szó-rakóztatás volt a célja!**

a	b	c	e	f	h	i	k	l	m	n	u	p	q	r	s	t	v	z	Nemzetközi átírás				
⌒	⌒	⌒	⌒	⌒	⌒	⌒	⌒	⌒	⌒	⌒	⌒	⌒	⌒	⌒	⌒	⌒	⌒	⌒	Etruszk jel				
E	eB	eK	A	eF	eGY	eH	Ü	eJó	eK	eL	eM	eN	U	eP	eP(h)	Ku	eR	eSZ	KSz	eT	eV	eZ	Hangzósítás
Á	eB	eK	E	eF	eGY	eH	Ü	Jó	eK	eL	eM	eN	U	eP	eP	Ö	eR	eSZ	eK-	eT	eV	eZ	Lehetséges hangalakF.L
		(=k)		(=k,h)		(=th)																	

Estela de Mesocco¹¹

Hibás transliteráció (honlapon): **urvauna!**

raneni

Saját transliterációm:

Teljes hangzósításom:

Elsődleges olvasatom:

Írásjelezett olvasatom:

Értelmezett olvasatom:

Óv eleve! Ó nevel!

Erre venné. Ni'!

Óv eleve! Ó (isten) nevel!

Erre (Ó-ra) rávenné. Lásd!

Sok fontos tanulságot lehet szerezni ebből a csupán 14 jeltől álló felirattól!

1) Ez a felirat a jelalakok tanúsága szerint balról jobbra olvasandó, ellentétben a legtöbbel.

2) *Az etruszkológia közel 200 évnyi igyekezet után sem tudott mit kezdeni vele!*

¹¹ Kép forrása: <http://www.proel.org/index.php?pagina=alfabetos/etrusco>

Ennek egyik bizonyítéka, hogy a honlapon megtalálható transliterációban négy helyen (2, 4, 7. és 10. jel) az eltéveszthetetlen etruszk 'v' jeleket önkényesen 'a'-ként azonosítja,¹² mert kevesli a magánhangzókat a jelsorban, illetve csak így tudta más feliratok jelsoraival párhuzamba hozni.

A jelsor látszólagos magánhangzó hiánya **a rovás hangugratási szabályának** működéséből adódik!

3) Mint minden más olvasatom esetében is, a **teljes hangzósításaimban** szigorúan ragaszkodom a táblázatomban közölt hangzósítási értékeimhez.

Mindig ezekből alakítom elsődleges olvasataimat!

4) Mivel az etruszk jelsorokban egykor (ritka kivétellel) nem alkalmaztak szóközöket és írásjeleket, ezért *a szakaszolás (szavakra, mondatokra bontás) az olvasóra hárul, amely eleve többféle olvasatra vezet(het)!*

5) Az általam itt választott szakaszolásban (amit aláhúzásokkal jelöltem) a második és harmadik aláhúzott szakasz egyaránt 'v l' párok egyszer külön szavakba kerültek, majd közösbe és 'nevel' szóként ismerem fel, példaként a többolvashatóságra.

A hosszú mássalhangzók lehetőségére példa az 'erre', mint a (magyarban élő) szónak a rovásszabályai szerinti felismerése egyetlen etruszk 'R' jelből a teljes hangzósítás után!.

6) Az etruszk feliratokban szinte kivétel nélkül megjelenő 'u' jel, aminek 'Ó' az egyik azonosítása (sok más olvasat tanúsága szerint) központi fontosságú fogalmainkat **egyidejűleg** hordozó, egyetlen hangból álló szó!

Úgymint: **hatalmas, fontos, ősi, régi** (lásd óbor, ószövetség, ómama, Óisten, stb.), illetve **óvó!**

7) Ez a rövid szöveg is bizonyítja a magyarban általános ragozás több mit kétezer évvel ezelőtti működését!

8) A egyéb feliratok értelme alapján e felirat tartalmát sírfeliratként lehet azonosítani, melyszerint készítője abbéli reményét rögzíti, hogy az elhunytat az Óisten védi, és ez nevelő neki és mindenki másnak a számára.

Ezt a tényleges tartalmat és szóhasználatot *nem lehetséges mai képzetinkből kitalálni!*

Bizonyítja a fenti honlapon közölt olasz nyelvű értelmezési kísérlet, amely más ötletük nem lévén, a felső és alsó jelsort egy-egy névnek föltételezi, mint mindenkor, ha egyéb nem jut eszükbe.

Google fordító alapján az etruszkológus „megfejtés”:

*Az oldalsó ábra egy sztélé, amelyen a helyesírás az etruszk ábécéből származik, a nyelv pedig lepontikus. A szöveg a következőképpen hangzik: **ualaunal raneni**. A raneni szó nőnemű főnév, az ualaunal pedig **talán** a férj neve genitivusban.*

Amúgy helyesíráson az általuk célzottan megváltoztatottat értik!

9) A leglényegesebb tanulság, hogy

egyetlen ősi felirat (mint ez) sem „fejthető meg” a forrásnyelv mély ismerete nélkül!

Mi, magyarok ma is használjuk az emberiség közös ősnyelvének szavait, szerkezetét!

Amennyiben érdeklődés mutatkozik rá, rengeteg etruszk felirat olvasatával *tudom bizonyítani a magyar nyelv sok ezer éves, ősi előzményeit!*

A második felirat olvasata¹³

Másodikként bemutatok egy 46 jelből álló, kicsit hosszabb sírkő feliratot, amely a honlap¹⁴ közlése szerint **i. e. VI. századi**, azaz **legalább 2600 éves** magyar szavakból áll!

A honlap megfejtést nem ad meg hozzá!

¹² <http://www.proel.org/index.php?pagina=alfabetos/etrusco>

¹³ Fabó László Pál

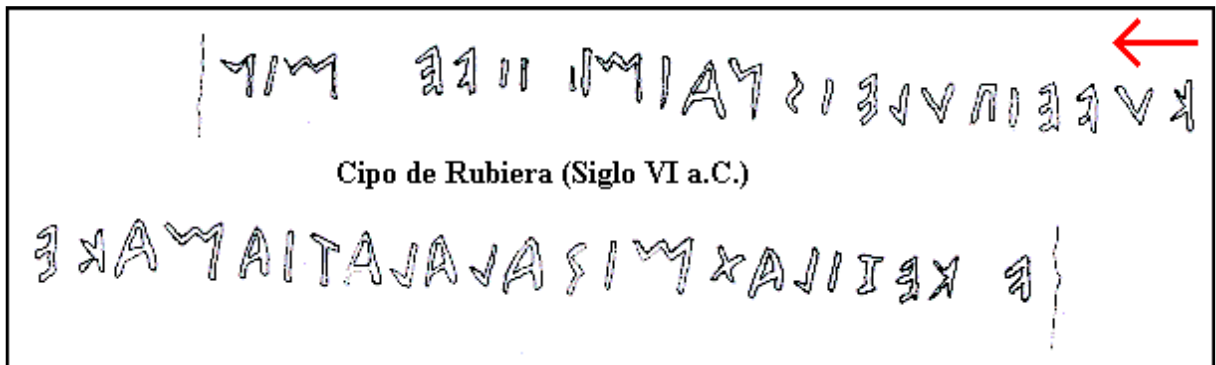
¹⁴ <http://www.proel.org/index.php?pagina=alfabetos/etrusco>.

Előzetes feltételezésem:

Lásd az első olvasatnál.

a	b _š	c (=k)	e	f	χ (=kh)	h	i (=th)	k	l	m	n	u	p (=ph)	q	r(d)	s	ś	t	v	z (=ts)	Nemzetközi átírás		
A	B	C	E	F	Y	H	I	K	L	M	N	U	P	Q	R	S	Š	T	V	Z	Etruszk jel		
A	eB	eK	E	eF	eGY	eH	Ü	eJó	eK	eL	eM	eN	U	eP	eP(h)	Ku	eR	eSZ	KSz	eT	eV	eZ	Hangzósítás
A	eB	eK (eH)	E	eF	eGY (eG)	eH	Ü Ö	Jó eLY	eK	eL	eM	eN eNY	U Ó	eP	eP eF	Q Ö	eR	eSZ (eS)	eK- eSZ	eT eTY	eV	eZ	Lehetséges hangalakF.L

Cipo de Rubiera¹⁵

Transzliteráció (honlapról) : *kuvei puleisnai mxxxive min vxxke zilath misalalati amake*

K V E I R V E I S M A I M U I I E E M I M
 k u v e i p u l e i s n a i m i I I v e m i n
 eK U eV E Ü eP U eL E Ü eSzeNA Ü eM Ü 2 eVE eMÜEn
 kő évé ő púl é ő eszen a' ím ő 2 evé eműn
 Kő évé. Ő púl-é? Ő eszen az! Ím ő-t 2 evé e' mún.

E K E I L A X M I S A L A L A T I A M A K E
 e v e k e z ü l a' k e s z e m ő s z á l l a' l e a e t t ű' á m a k é'
 (be)Eve. E'kéz ül. Az készem. Ő szálla le az ettű' ám aké'

Értelmezett olvasatom:

Kő évé. Ő púl-é? Ő eszen az! Ím ő-t 2 evé e mún!

Kő befogadja. Ő füstölög-e? Ő eszen az (forog)! 2 fogadja be e művön.

(be)Eve. E' kéz ül. Az készem. Ő szálla le az ettű' ám aké'.

Befogad. E kéz ül(pihen). Az kész(műv)em. Ő leszáll ettől, ám aképp!

¹⁵ A kép forrása: <http://www.proel.org/index.php?pagina=alfabetos/etrusco>

Sok elolvasott etruszk felirat között ebben is megtalálható a magyar nyelv egy (újabb), fontos tanúsága.

Az „esz“, illetve „ev“, két beszédhangból álló gyökeink, elsőre váratlanul tág, jelentésköre!

Azonos tartalommal mindkettő az **evés** alapjelentést hordozza. (Pl. „Ő esz.“ mondatot mindannyian azonnal értjük, noha manapság így nem szoktuk mondani!)

Innen egyetlen gondolati lépés felismerünk, hogy honnan ered az „esz“ megnevezése a fejben levő szervnek! Az ugyanis folyamatos jelenben (be)**esze** a környező világ hatásait!

Esze, illetve **eve**, vagyis **befogadja, magáévá teszi, megemészti, feldolgozza** mindazt!

Az ősi feliratokból egyértelmű, hogy egykor az általánosíthatóság teljes tartományában, tehát a *fizikai, lelki, szellemi téren minden elsajátítást, magáévá tételt, befogadást e két gyök egyikével fejeztek ki!*

A mélyben meghúzódóan megmaradt a ma használt nyelvi fordulatunkban ennek nyoma:

Az évődik!

Mai értelmezése:

évődik ige 1. töpreng, tépelődik, emészti magát (stb.), valamint

evődik ige 1. emésztődik, rágódik (vmin.) 2. tréfálkozik, kötekedik.¹⁶

A mondás, hogy „a fiatalok **évődnek** egymással”, valaha egymás szellemi, lelki és fizikai befogadását, (be)evését, (be)eszését jelentette!

¹⁶ Nagy Magyar Tájszótár; Tinta kiadó, 2019: 253.o.